

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม
A Needs Assessment of Academic Management Development in Early Childhood
Education of Mueang District Yala Province based on Multiculturalism

ชนิกานต์ โกวิททยา *

Chanikarn Kowittaya

ธีรภัทร คุโลภาส **

Dhirapat Kulophas

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา รวมจำนวน 112 คน

ผลการวิจัยพบว่า ทั้งสภาพปัจจุบัน ($M = 3.911, SD = 0.499$) และสภาพที่พึงประสงค์ ($M = 4.405, SD = 0.565$) ของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม ทั้งคู่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (PNI_{modified} = 0.220) ในองค์ประกอบของสมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจด้านพหุวัฒนธรรม (PNI_{modified} = 0.225)

จากผลการวิจัยนี้ ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และส่งเสริมให้ครูปฐมวัยใช้หลักสูตรที่บูรณาการให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจด้านพหุวัฒนธรรม

คำสำคัญ: พหุวัฒนธรรม, การบริหารวิชาการ, การศึกษาปฐมวัย

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Graduate Student of Education Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: chaniikarn@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Lecturer of Education Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: dhirapat.k@chula.ac.th

ISSN 1905-4491

Abstract

This study is a descriptive research and the purpose of this research is to identify the needs of academic management development in early childhood education in the Mueang district of Yala province based on multicultural values. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and $PNI_{modified}$. The informants consisted of 112 administrators and early childhood educators in the Mueang district of Yala province.

The findings showed that the overall present state was at a high level ($M = 3.911, SD = 0.499$) and the desirable state was at a high level ($M = 4.405, SD = 0.565$) in academic management development in early childhood education in the Mueang district of Yala province based on Multiculturalism. The first priority was Early Childhood Curriculum Management ($PNI_{modified} = 0.220$) in Multicultural Knowledge Competency. ($PNI_{modified} = 0.225$)

Based on the findings, policy makers should set policies for early childhood curriculum management to be aligned with those fit for a multicultural society and encourage early childhood educators to implement a curriculum that integrates and fosters multicultural knowledge competency in children.

Keywords: multicultural, academic management, early childhood education

บทนำ

ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เนื่องจากเป็นช่วงวัยของการเริ่มต้นของชีวิตและถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาด้านต่างๆ เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เริ่มต้นเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งอาจมีความแตกต่างจากตนเองทั้ง เพศ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ทำให้เด็กจะต้องเรียนรู้ในความแตกต่างระหว่างบุคคล และเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับคนที่แตกต่างจากตนเอง กระทรวงศึกษาธิการ (2560) มีการกล่าวถึงการยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล และการมีทัศนคติเชิงบวกต่อความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม Berthelsen and Karuppiah (2011) ได้มีการกล่าวว่า การสอนเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพได้นั้น เด็กจะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่ในระดับปฐมวัย ซึ่งครูปฐมวัยมีส่วนสำคัญในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมในชั้นเรียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเด็กให้มีการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป และมีความพร้อมไปสู่ในการเป็นพลเมืองโลก (Global Citizen) ซึ่งการพัฒนาความเป็นพลเมืองโลกมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงการสร้างความรู้ ทักษะ ค่านิยม และทัศนคติของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองโลก โดยมีแนวทางและมุมมองรวมถึงวิธีดำเนินการที่หลากหลายขึ้นอยู่กับนำไปปรับใช้ในแต่ละบริบท (ปรีดี ประทุมสุวรรณ, 2562)

การบริหารวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เพราะถือเป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษาและถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540) สำหรับในการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้น การบริหารวิชาการถือเป็นงานสำคัญในการบริหารโรงเรียน เนื่องจากเป็นกระบวนการบริหารในการดำเนินกิจกรรมต่างๆด้านวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางแผน การปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการศึกษาปฐมวัยมิได้มีรูปแบบการบริหารวิชาการที่เป็นแนวทางในการบริหารให้กับ

สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษามีเพียงหลักสูตรที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น (สุภัค โอฬาริยะกุล, 2557)

นางเยาว์ เนาวรัตน์ และคณะ (2562) ได้มีการกล่าวถึง แนวคิดพหุวัฒนธรรมว่า พหุวัฒนธรรม หมายถึง แนวคิดที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของชุมชนและโรงเรียนที่เป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยโรงเรียน หรือสถานศึกษามีนโยบายที่ส่งเสริมการอยู่ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรมและหลีกเลี่ยงการทำให้วัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งมีสถานะที่สูงกว่าวัฒนธรรมอื่น โดยเน้นความเท่าเทียม การเข้าถึงทรัพยากร วิธีทางวัฒนธรรมความเชื่อ การศึกษา การพัฒนา ยุติการกีดกันและการกีดรอนสิทธิมนุษยชนบนพื้นฐานความแตกต่างข้างต้น ซึ่งพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่หนึ่งที่เต็มไปด้วยความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี ทัศนคติ ความเชื่อรวมทั้งวิถีชีวิตที่มีความแตกต่างกัน กระทรวงศึกษาธิการจึงมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579 โดยมุ่งให้การศึกษาเป็นกลไกในการสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข ซึ่งการเรียนรู้เพื่อยอมรับในความแตกต่างและความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560ก)

จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์ ในปีการศึกษา 2559 จังหวัดยะลา มีอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนอายุ 3-5 ปี ในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาสูงสุดในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560ก) จากแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว มีการส่งเสริมให้สถานศึกษาในพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบกับความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมตั้งแต่ระดับปฐมวัยดังกล่าวมาข้างต้นนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญในการส่งเสริมให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยอาศัยกระบวนการการบริหารวิชาการ

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม และเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กให้มีการยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีทัศนคติเชิงบวกต่อความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาธรรม

ประชากร คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 47 โรงเรียน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวน 168 คน

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูปฐมวัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาธรรม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาธรรม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ แบ่งตามองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ 3 ด้าน รวมจำนวน 55 ข้อ ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม พบว่า ข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จำนวน 44 ข้อ และ IOC เท่ากับ 0.66 จำนวน 11 ข้อ ผู้วิจัยได้มีปรับปรุงเกี่ยวกับความเหมาะสมของสำนวนภาษาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 55 ข้อ มีค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ $IOC \geq 0.50$

ตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามไปตามโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ทั้งหมด 47 โรงเรียน จำนวน 168 ฉบับ โดยใช้เวลา 5 วัน และใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ซึ่งผู้วิจัยใช้เวลาติดตามแบบสอบถามทั้งหมด 21 วัน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 26 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 112 ฉบับ อัตราการตอบกลับ คิดเป็นร้อยละ 55.32 จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ถึงแม้ว่าอัตราการตอบกลับจะเป็นอัตราที่ค่อนข้างต่ำแต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า Babbie (2007) กล่าวถึงอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ และส่งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ถ้ามีอัตราการตอบกลับร้อยละ 50 ถือว่ามีความเพียงพอต่อการวิเคราะห์ และรายงานผล และ Berdie & other (1986, อ้างถึงใน นิศาชล รัตนมณี และ ประสพชัย พสุนนท์, 2562) ได้กล่าวว่า อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ยอมรับได้และเป็นการตอบกลับที่อยู่ในเกณฑ์ดี ควรมีอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ร้อยละ 50 และ 60-70 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ดังนั้นอัตราการตอบกลับแบบสอบถามร้อยละ 55.32 จึงอยู่ในเกณฑ์ดี มีความเพียงพอต่อการวิเคราะห์และรายงานผล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์สภาพของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาธรรมด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาธรรม ด้วยดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: $PNI_{modified}$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) มีสูตร ดังนี้

$$\text{ความต้องการจำเป็น (PNI)} = \frac{\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (I)} - \text{ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (D)}}{\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (D)}}$$

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 83.0 และเพศชาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบันระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม

2.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม

ตาราง 1

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม ในภาพรวม

การพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			ค่า PNI	ลำดับ
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ		
1. การบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	3.621	0.662	มาก	4.418	0.567	มาก	0.220	1
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.699	0.671	มาก	4.385	0.610	มาก	0.185	3
3. การประเมินพัฒนาการ	3.707	0.640	มาก	4.411	0.584	มาก	0.190	2
รวม	3.911	0.499	มาก	4.405	0.565	มาก	0.126	

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($M = 3.911$, $SD = 0.499$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ พบว่า การประเมินพัฒนาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.707$, $SD = 0.640$) และการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($M = 3.621$, $SD = 0.662$) และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($M = 4.405$, $SD = 0.565$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ พบว่า การบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 4.418$, $SD =$

0.567) และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($M = 4.385, SD = 0.610$)ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดทฤษฎีวัฒนธรรม โดยภาพรวม คือ 0.126 ($PNI_{modified} = 0.126$) โดยองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ($PNI_{modified} = 0.220$) รองลงมา คือ การประเมินพัฒนาการ ($PNI_{modified} = 0.190$) การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 3.740$) และองค์ประกอบของการบริหารวิชาการที่มีลำดับความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.185$)

2.2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดทฤษฎีวัฒนธรรม ด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

ตาราง 2

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดทฤษฎีวัฒนธรรม ด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รายข้อย่อย

การพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลาตามแนวคิดทฤษฎีวัฒนธรรม	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			ค่า PNI	ลำดับ
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ		
1. ความตระหนักทางทฤษฎีวัฒนธรรม	3.604	0.712	มาก	4.391	0.598	มาก	0.218	(2)
1.1 โรงเรียนกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถบอกความสำคัญของการอยู่ร่วมกันกับคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง	3.580	0.824	มาก	4.420	0.666	มาก	0.234	3
1.2 โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถบอกความสำคัญของการอยู่ร่วมกันกับคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง	3.759	0.750	มาก	4.455	0.696	มาก	0.185	15
1.3 โรงเรียนวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถบอกความสำคัญของการอยู่ร่วมกันกับคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง	3.563	0.769	มาก	4.402	0.690	มาก	0.236	2
1.4 โรงเรียนกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถยอมรับความแตกต่างของที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง	3.554	0.847	มาก	4.384	0.701	มาก	0.234	3
1.5 โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถยอมรับความแตกต่างของที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง	3.589	0.945	มาก	4.321	0.700	มาก	0.204	14
1.6 โรงเรียนวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถยอมรับความแตกต่างของที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง	3.580	0.887	มาก	4.366	0.735	มาก	0.219	11

ตาราง 2 (ต่อ)

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ใน
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดทฤษฎีวัฒนธรรม ด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รายช้อย่อย

การพัฒนาการบริหารวิชาการ ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดทฤษฎีวัฒนธรรม	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			ค่า PNI	ลำดับ
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ		
2. ความรู้ความเข้าใจด้านทฤษฎีวัฒนธรรม	3.600	0.693	มาก	4.411	0.585	มาก	0.225	(1)
2.1 โรงเรียนกำหนดเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็ก สามารถบอกลักษณะของคนที่มีวัฒนธรรมที่ แตกต่างจากตนเอง	3.563	0.780	มาก	4.375	0.673	มาก	0.228	6
2.2 โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้ เด็กสามารถบอกลักษณะของคนที่มีวัฒนธรรม ที่แตกต่างจากตนเอง	3.527	0.722	มาก	4.313	0.644	มาก	0.223	8
2.3 โรงเรียนวัดและประเมินผลการใช้ หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถบอกลักษณะ ของคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง	3.625	0.724	มาก	4.393	0.620	มาก	0.212	13
2.4 โรงเรียนกำหนดเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็ก สามารถแสดงความเข้าใจถึงการแสดง พฤติกรรมของคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจาก ตนเอง	3.634	0.838	มาก	4.455	0.683	มาก	0.226	7
2.5 โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้ เด็กสามารถแสดงความเข้าใจถึงการแสดง พฤติกรรมของคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจาก ตนเอง	3.661	0.896	มาก	4.545	0.670	มาก ที่สุด	0.241	1
2.6 โรงเรียนวัดและประเมินผลการใช้ หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถแสดง ความเข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมของคนที่มี วัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง	3.589	0.754	มาก	4.384	0.647	มาก	0.213	12
3. ทักษะด้านทฤษฎีวัฒนธรรม	3.699	0.707	มาก	4.488	0.618	มาก	0.185	(3)
3.1 โรงเรียนกำหนดเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็ก สามารถเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนที่มี วัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง	3.759	0.762	มาก	4.455	0.642	มาก	0.223	8
3.2 โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้ เด็กสามารถเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนที่ มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง	3.688	0.748	มาก	4.509	0.684	มาก ที่สุด	0.232	5

ตาราง 2 (ต่อ)

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม ด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รายชื่อย่อย

การพัฒนาการบริหารวิชาการ ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			ค่า PNI	ลำดับ
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ		
3.3 โรงเรียนวัดและประเมินผลการใช้ หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถเล่นและทำ กิจกรรมร่วมกับเพื่อนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่าง จากตนเอง	3.652	0.779	มาก	4.500	0.630	มากที่สุด	0.220	10
รวม	3.621	0.662	มาก	4.418	0.567	มาก		

จากตาราง 2 สภาพปัจจุบันของการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ($M = 3.621$, $SD = 0.662$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะด้านพหุวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 3.699$, $SD = 0.707$) และเมื่อพิจารณารายชื่อย่อย พบว่า โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถบอกความสำคัญของการอยู่ร่วมกันกับคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง ($M = 3.759$, $SD = 0.750$) และโรงเรียนกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 3.759$, $SD = 0.762$) และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ($M = 4.418$, $SD = 0.567$) พิจารณารายด้านพบว่า ทักษะด้านพหุวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.488$, $SD = 0.618$) และเมื่อพิจารณารายชื่อย่อย พบว่า โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถแสดงความเข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมของคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.545$, $SD = 0.670$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจด้านพหุวัฒนธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.225$) และเมื่อพิจารณารายชื่อย่อย พบว่า โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถแสดงความเข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมของคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.241$) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของการบริหารวิชาการ ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญ และนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งองค์ประกอบ (ชื่อย่อย)ของการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่เล็งเห็นความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีสมรรถนะพหุวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ กมล ภูประเสริฐ (2545) ที่ได้กล่าวว่า ในการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้นประกอบด้วยงานหลายๆด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรและแนวความคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดขึ้นงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงความคิดที่ให้นั้นเด็กเป็นสำคัญ เน้นการปฏิบัติจริง ฯลฯ และ Taba (1962) ที่

เสนอแนะว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

2. การบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจด้านพฤติกรรม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยช้อย่อยที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถแสดงความเข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมของคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง โดยมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ มาก และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีความตระหนัก และให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่บูรณาการให้เด็กปฐมวัยเกิดสมรรถนะทางพฤติกรรมทำให้มีการดำเนินงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สืบเนื่องจากการที่รัฐบาลให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาในพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีการส่งเสริมให้สถานศึกษาในพื้นที่ฯ จัดการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และส่งเสริมให้สถานศึกษานำกระบวนการสันติศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ใด ๆ ใดโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีความคาดหวังว่าโรงเรียนจะสามารถพัฒนาให้มีการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถแสดงความเข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมของคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเองในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ จิตรลดา รัตนพันธ์ และคณะ (2560) กล่าวถึง การส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักวัฒนธรรมตนเองและเข้าใจวัฒนธรรมผู้อื่น โดยพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันเชิงพหุวัฒนธรรม ซึ่งองค์ประกอบหนึ่งของความสำเร็จ คือ ด้านหลักสูตร โดยหลักสูตรสำหรับการจัดการเรียนการสอนนักเรียนปฐมวัย ได้แก่ แผนการจัดการประสบการณ์ ซึ่งมาจากแนวคิดการจัดการศึกษาเชิงพหุวัฒนธรรมในมิติการลดการรังเกียจเดียดฉันท์ (prejudice reduction) และ Hsu (2014) ซึ่งกล่าวถึง การสอนเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมนั้นว่าควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัยมากกว่าระดับประถมศึกษา เนื่องจาก การสอนเกี่ยวกับความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมในระดับปฐมวัยจะช่วยให้เด็กพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง และเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของตนเองอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม ในด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด

ผู้บริหารควรมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัย ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้ตรงกับสภาพ บริบทของโรงเรียนซึ่งอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรม ส่งเสริมให้ครูปฐมวัยนำหลักสูตรดังกล่าวไปใช้ในห้องเรียน มีการติดตามผลของการใช้หลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรให้มีความตรงกับความต้องการของบริบทโรงเรียน เพื่อให้เกิดการจัดการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนต่อไป

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจด้านพหุวัฒนธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ในองค์ประกอบย่อยของ การใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถแสดงความเข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมของคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง

โรงเรียนควรมีการเพิ่มองค์ประกอบของการส่งเสริมให้เด็กสามารถแสดงความเข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมของคนที่มีความแตกต่างจากตนเองในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีความตระหนักในการนำหลักสูตรไปใช้ให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจด้านพฤติกรรมในบริบทสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลวิจัยที่พบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพฤติกรรม ด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่บูรณาการให้เด็กปฐมวัยเกิดสมรรถนะทางพฤติกรรม

ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมุ่งเน้นในเรื่องการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ตามแนวคิดพฤติกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้เกิดสมรรถนะพฤติกรรม และเป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดยะลาตามแนวคิดพฤติกรรม และอาจจะได้ประเด็นวิจัยที่น่าสนใจในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.2 จากผลวิจัยที่พบว่า ในรายช้อย่อย การใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถแสดงความเข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมของคนที่มีความแตกต่างจากตนเอง มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีความคาดหวังว่าโรงเรียนจะสามารถพัฒนาให้มีการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถแสดงความเข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมของคนที่มีความแตกต่างจากตนเองในระดับที่มากขึ้น

ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมุ่งเน้นในเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มีการบูรณาการความรู้ความเข้าใจด้านพฤติกรรมไปใช้จริงในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านพฤติกรรมของเด็กต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). เมธีพิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560ก). *แผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20ปี พ.ศ. 2560–2579*. กองแผนงานวิทยาเขตปัตตานี. http://planning.pn.psu.ac.th/plan_doc/procedure/docs_procedure/200_1509510396.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560ข). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ปีพุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิตรลดา รัตน์พันธ์, ชีรวัดน์ นิจเนตร, ชยพล บัวดิษ, และ ทวีช บุญแสง. (2560). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันเชิงพฤติกรรมระหว่างนักเรียนไทยและนักเรียนข้ามชาติในสถานศึกษาระดับปฐมวัยในจังหวัดพังงา*. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 4(1), 115-146. http://e-journal.sru.ac.th/index.php/srj/article/view/424/pdf_31
- นงเยาว์ เนาวรัตน์, นันทน์ภัส แสงฮอง, ทองเหรียญ อินตะพิงค์, วสันต์ สรรพสุข, พิสิษฐ์ นาสี, ธนพงษ์ หมั่นแสน, ชลียา ทาแกง และไพศาล ขัติติ. (2562). *การพัฒนาหลักสูตรพฤติกรรมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในพื้นที่ชายขอบ*. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- นิศาชล รัตนมณี, ประสพชัย พสุนนท์. (2562). อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในงานวิจัยเชิงปริมาณ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 13(3). 181-188. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/trujournal/article/view/214077/148946>
- ปรดี ประทุมสุวรรณ. (2562). การศึกษาเพื่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองโลก : การเรียนรู้แบบบูรณาการสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, 2(1), 90-103. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/emi/article/view/137577/129393>
- สุภัค โอฬาทิระกุล. (2557). รูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาล. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 42(4). 123-134. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/26595/22748>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. เอทีเพลส.

ภาษาอังกฤษ

- Babbie, E. (2007). *The practice of social research* (11th ed.). Thomson Wadsworth.
- Berthelsen, D., & Karuppiah, N. (2011) Multicultural education: The understandings of preschool teachers in Singapore. *Australasian Journal of Early Childhood*, 36(4), 38-42. https://eprints.qut.edu.au/45903/1/Karuppiah_%26_Berthelsen_2011_Multicultural_education_AJEC.pdf
- Hsu, Y. H. (2014). Multicultural education for young children-beginning from children's picture books. *International Journal of Educational Planning & Administration*, 4(1), 79-84. https://www.ripublication.com/ijepa/ijepav4n1_09.pdf
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. Harcourt, Brace & World.